

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 📠: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: *FRP/293/2013/Pan.*

A Független Rendészeti Panasztestület

307/2013. (X. 22.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. április 23-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2013. október 22-én – dr. Kádár András Kristóf távollétében – megtartott zárt ülésén hozott állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a T. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2013. április 23-án, elektronikus úton terjesztette elő panaszbeadványát, amelyben a T. városi Rendőrkapitányság két rendőrének 2013. április 4-én foganatosított intézkedését sérelmezte.

A fenti napon a panaszos T. városban csúszós, síkos útkörülmények között a fényjelző készülék sárga jelzésén hajtott át, amiért a szemből 150-200 méterről érkező rendőrautó őt ellenőrzésre leállította. Az intézkedő rendőrök nevét a beadvány tartalmazza. A rendőrök egyike a panaszossal közölte, hogy ha nem ismeri el a piros lámpán történt áthaladás szabálysértést, a közeli buszmegállóban állókat állítja tanúnak. A panaszos elismerte a sárga lámpán történt áthajtást, ami a valóságnak megfelelt. A rendőrtől azt a tájékoztatást kapta,

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

hogy a sárgán történt áthaladás is ugyanolyan szabálytalanság, mintha a piroson ment volna át. Amikor a bírságról szóló csekket átadta, és a panaszossal a tájékoztatót aláíratta, a panaszos kérdésére (miszerint mi a teendő a hatvanas táblánál, tekintve, hogy annyival nem lehet biztonságosan megállni a sárgánál), a rendőr közölte, hogy a szóban forgó szakaszon ötven kilométer a sebességhatár. A panaszos szerint ez nem igaz. Sérelmezte továbbá, hogy a tájékoztatóból nem kapott példányt, csak aláírást vele, egy fénymásolatért napokkal később ment be a kapitányságra. 8 büntetőpontot kap ott (50 000 forint) egy megtévesztésen és félrevezetésen alapuló intézkedésért. Később nézett utána, hogy a sárgán történő áthaladást már nem sújtja közigazgatási bírság, mint ahogyan a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) is a minél előbbi áthaladást írja elő, ha már biztonságosan nem lehet megállni. A panaszos beadványa végén utalt rá, hogy folyamatosan úton van, korábban szabálysértése soha nem volt, és kifejezte afeletti aggodalmát, hogy ha még egy ilyen intézkedésbe belefut, elveszíti a jogosítványát. A panaszos szerint az intézkedés se jogszerűnek, se méltányosnak nem nevezhető, a rendőrségbe vetett bizalmat pedig főleg nem fokozza. A panaszos jelezte továbbá, hogy a nyitva álló határidőn belül az M. városi Törvényszéken keresetet fog benyújtani. A fentiek alapján kérte a Testület állásfoglalását.

A panaszos beadványát egyúttal aláírva, faxon keresztül is eljuttatta a Testülethez, másnap pedig postára is adta.

2) 2013. április 29-én kelt levelében az előadó testületi tag tájékoztató levelet küldött a panaszos részére, amelyben öt beadványa pontosítására is felhívta.

A panaszos 2013. május 13-án adta postára válaszlevelét, amelyben a következő információkat hozta a Testület tudomására.

A panaszos elmondta, hogy a rendőri intézkedés hangnemét teljesen korrektnek tartja, nem hangzott el semmilyen durva, vagy bármilyen szempontból elítélhető kifejezés. A rendőrök kommunikációját határozottnak és lényegre törőnek nevezte.

A panaszosnak a rendőrök által elmondottak tartalmával és következményeivel kapcsolatban merültek fel problémái. Megállítása után meg sem hagyták szólalni, máris közölték vele, hogy a közeli buszmegállóban tartózkodók majd tanúskodnak, ha nem ismeri el a szabálysértést. Akkor és ott a panaszos fejében meg sem fordult, hogy ezt azok az emberek esetleg nem is tennék meg – vagy azért, mert nem látták az eseményeket, vagy mert nem akarnak tanúskodni. A panaszost véleménye szerint ezzel a rendőrök megfélemlítették, hiszen olyanra hivatkoztak, amiről nem voltak meggyőződve.

Félrevezette őt továbbá a járőr azzal, hogy a sárga jelzésen történő áthaladást egyenértékű szabálytalanságnak tüntette fel a piros jelzésen való áthajtással. Ezért ismerte el a panaszos a szabálytalanságot (a sárgán való áthajtást). Tudomása szerint a szabályozás 2012. augusztusa óta megváltozott, de ezt ő akkor és ott nem tudta. A tájékoztatót aláírta, de abból nem kapta meg az őt megillető példányt, ezért kétszer kellett bemennie a kapitányságra – tehát a rendőrök az intézkedés nem minden szabályát tartották be.

Az intézkedés végén a szabálysértést elismertető rendőr társával elmondta a panaszosnak, hogy „lett volna lehetősége a csúszós útviszonyokra hivatkozni, és hogy a KRESZ-szabályok

is a gyors áthaladást írják elő ilyen esetekre”, sőt, azt is hozzátették, hogy „ezeket el szokták fogadni”, azonban ekkor már a panaszosnak kezében volt a csekk, és a tájékoztatót is aláírta.

A panaszosnak a fent kifejtettek miatt vannak kétségei az intézkedés jog-, és szabályszerűségére nézve. Hozzátette: ha notórius szabálytalankodó és a rendőri intézkedések gyakori részese lenne, valószínűleg nem hagyta volna magát könnyen megvezetni, de 3-4 éve nem igazoltatták és 10 éve fűjt utoljára szondába, annak ellenére, hogy évi 10-50 ezer kilométert vezet.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az intézkedést foganatosító r. törzsszázlós és r. zászlós 2013. június 3-án az alábbi tartalommal tettek jelentést a T. városi Rendőrkapitányságon.

A jelentés szerint a járőrök 2013. április 4-én 16 óra 30 perc körüli időben közlekedtek szolgálati személygépkocsijukkal T. város belterületén a D. úton az Sz. út felől a B. út irányába. A D. út és a B. út kereszteződéséhez közeledve a kihelyezett forgalomirányító fényjelző készülék jelzései miatt járművük sebességét fokozatosan csökkentették. A jelzőlámpához közeledve látták, hogy az egyenesen P. város irányába mutató fényjelző készülék piros tiltó jelzésre vált, majd a balra, a B. út irányába mutató készülék piros-sárga, majd zöld jelzésre váltakozik. A rendőrök ekkor észlelték, amint egy személygépkocsi, mely velük szembe P. város felől, az Sz. út irányába haladt, áthajt a fényjelző készülék tilos jelzésén. A járőrök megkülönböztető fény és hangjelzés használata mellett utána fordultak, és a D. út és B. út kereszteződése után az Sz. út felé eső autóbusz öbölnél megállították. Az elkövetett jogsértés miatt a járművezetőt intézkedés alá vonták.

A járművezetővel közölték az intézkedés okát, tehát azt, hogy a fényjelző készülék tilos tiltó jelzésén áthaladt. A gépjármű vezetője a helyszínen elismerte a jogsértés tényét, így tájékoztatták arról, hogy ez milyen jogkövetkezménnyel jár. A rendőrök kitöltötték a közigazgatási bírság kiszabásáról szóló tájékoztatót, majd közölték vele, hogy a tájékoztató aláírásával lemond jogorvoslati jogosultságáról, hogy továbbá, hogy kérheti a kiszabott közigazgatási bírság részletekben történő megfizetését. Az intézkedés végeztével nevezett személy okmányait, a befizetésre vonatkozó csekket, valamint az általa aláírt tájékoztató egy másolati példányát átadták, majd folytatták tovább szolgálati feladatukat az eligazításban foglaltak szerint.

A jelentés szerint, a panaszos azon állítása, hogy őt a rendőrök megpróbálták „rábeszélni a piros lámpán való áthaladásra”, nem igaz, viszont az autóbuzsmegállóban álló tanú, L. Á. kezével mutatta, hogy remek a rendőri intézkedés, mivel ő is látta, hogy a jármű a tilos jelzésen haladt át. A panaszost a KRESZ 9. § (4) bekezdésének d) pontjában foglalt rendelkezések megszegése miatt vonták intézkedés alá, és alkalmaztak vele szemben szankciót. A sárga jelzéssel kapcsolatban a panaszos részére semmilyen tájékoztatót nem adtak a panaszos részére a közigazgatási eljárással kapcsolatosan, mivel annak megsértése nem közigazgatási eljárás hatáskörébe tartozik. A panaszossal csak annyit közöltek, hogy a sárga jelzésen való áthaladás szabálysértés és „nem közigazgatási bírság hatálya alá tartozik”.

Az úton egyébként a megengedett sebesség 50 km/h, tehát a panaszos állítása valótlán. A rendőrök arra, hogy az intézkedés idején az útviszonyok milyenek voltak, már nem emlékeztek, viszont a forgalom gyér volt, a panaszos által vezetett gépjármű mögött emlékeztük szerint másik gépjármű nem közlekedett. A tájékoztató egy példányát az intézkedés alá vont személy megkapta, annak átvételét aláírásával igazolta. A tájékoztató minden esetben két példányban készül, melynek eredeti példánya az ügyiratba kerül, másolati példányát pedig az eljárással érintettnek adják át. Az intézkedő rendőröknek arról nem volt tudomásuk, hogy a panaszos az intézkedés után járt-e a kapitányságon.

2) A rendőrkapitányság csatolta a szóban forgó közigazgatási bírság kiszabásáról készült tájékoztatót. A nyomtatvány szerint az intézkedő rendőrök a 2013. április 4-én 16 óra 30 perckor, a T. városi D. út- B. út kereszteződésében, lakott területen belül fogantatosított közlekedésrendészeti intézkedés keretében végrehajtott ellenőrzés során megállapították, hogy a panaszos (akinek személyazonosító adatait a dokumentum tartalmazza) a járművel történő közlekedése során nem tartotta meg a KRESZ 9. §. (4) bekezdés d) pontjában foglalt, a járműforgalom irányítására szolgáló fényjelző készülék jelzéseire vonatkozó rendelkezéseket.

A fenti rendelkezés megsértése miatt a közúti árufuvarozáshoz és személyszállításhoz kapcsolódó rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről szóló 156/2009. (VII. 29.) Korm. rend. 11/C számú melléklet 1. pontja alapján 50 000 forint közigazgatási bírság megfizetésére kötelezték. A szabályszegéshez 8 közlekedési előéleti pontot rendeltek. A dokumentumon szerepel a bírság befizetésére vonatkozó tájékoztatás.

A nyomtatvány szerint az ügyfél a jogsértés tényét elismerte, a közigazgatási bírság kiszabását tudomásul vette, így a közigazgatási bírság jogerőre emelkedett, ellene a Kkt. 20. § (4a) bekezdése alapján fellebbezésnek nincs helye, azonban annak bírósági felülvizsgálatát a bírságot kiszabó hatóságnál benyújtott keresetben 30 napon belül jogszabálysértésre hivatkozással az M. városi Törvényszéktől lehet kérni. A dokumentum a részletfizetési lehetőség igénybe vételének feltételeit is tartalmazta.

A nyomtatványt az intézkedő rendőrök és a panaszos is aláírta, azon szerepel, hogy „készült: 2 példányban, eredeti példány ügyirat, másolati példány ügyfél”. Az ügyfél nyilatkozata szerint a fenti számú, bírság kiszabásáról szóló tájékoztató 1 példányát és a bírság befizetésére szolgáló készpénzáttutalási-megbízást átvette. Tudomásul vette, hogy mivel a jogsértés tényét nem vitatta, a döntéssel szemben fellebbezésnek nincs helye, azonban annak bírósági felülvizsgálatát keresetben 30 napon belül kérheti. Az ügyfél tudomásul vette azt is, hogy a meg nem fizetett bírság adók módjára behajtható, valamint az általa elkövetett szabályszegéshez pontok száma 8.

3) A T. városi Rendőrkapitányság r. százados rendfokozatú közlekedésrendészeti fővizsgálója 2013. június 6-án tett jelentésében arról számolt be, hogy több héttel ezelőtt (a pontos napra nem emlékezett) távolléte miatt a közlekedésrendészeti alosztályvezetőt helyettesítette.

A kapitányságon ekkor megjelent egy férfi (nevére nem emlékszik), aki elmondta, hogy néhány nappal korábban bírságot szabtak ki vele szemben, melynek során a helyszínen kitöltöttek egy jegyzőkönyvet, de nem tudja, mit írt alá – ezzel kapcsolatban szeretne információt kérni. A férfi a r. százados kérdésére elmondta, hogy a jegyzőkönyvből az

intézkedés során nem kapott másolatot.

A nála lévő postai befizetőlapra írt ügyszám alapján a fővizsgáló az ügyet kikérte az előadótól, és az aktát megtekintette. Az ügyféllel szemben forgalomirányító fényjelző készülék tilos jelzésén áthaladás miatt, közigazgatási bírság kiszabásáról szóló tájékoztatóval 50 000 forint bírság került kiszabásra. A tájékoztató adatai alapján az ügyfél a helyszínen aláírásával is elismerte a jogsértést, és a tájékoztató egy példányának átvételét. Az intézkedő rendőr egy r. törzsszázlós volt. Az ügyfél a beszélgetés során úgy nyilatkozott, hogy ő a fényjelző készülék sárga jelzésén ment át, ezt a helyszínen mondta is az intézkedő rendőröknek, de azt válaszolták, hogy abban az esetben is bírságot kell kiszabni vele szemben.

A fővizsgáló az ügyfelet tájékoztatta, hogy a nyomtatványon kiszabott közigazgatási bírság ellen rendes jogorvoslatnak helye nincs, az eljárás során történő jogszabálysértés esetén kérheti annak bírósági felülvizsgálatát, valamint tájékoztatta őt a rendőri intézkedéssel szembeni panasz megtételének lehetőségéről és módjáról. A r. százados a helyszínen kitöltött tájékoztatóról fénymásolatot készített és egy példányt átadott az ügyfélnek, aki a tájékoztatást tudomásul vette, majd távozott.

A r. százados a r. törzsszázlóst következő szolgálatba lépésekor megkérdezte az intézkedésről. A r. törzsszázlós jelentette, hogy az ügyfél a helyszínen elismerte a tilos jelzésen áthaladást és a tájékoztató másolatát átadta a részére – valótlán az az állítás, hogy erre ne került volna sor.

A fővizsgáló a későbbiek során a közlekedésrendészeti alosztály valamennyi közterületi beosztottjának figyelmét felhívta arra, hogy a közigazgatási bírság kiszabásáról szóló tájékoztató egy példányát, vagy annak másolatát minden esetben át kell adni az ügyfélnek. A r. százados tudomása szerint más személy hasonló problémával korábban és azóta sem járt a kapitányságon, ezért feltehetőleg a panaszos volt az, akivel beszélt.

III.

1) 2013. október 8-án a Testület munkatársa megkereste a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Igazgatóságát (a továbbiakban: Közútkezelő) annak érdekében, hogy feltárja, milyen jelzőtáblák határozzák meg a forgalmi rendet a 35. számú főút érintett szakaszán.

A Közútkezelő 2013. október 16-án kelt válaszában elektronikus úton küldött egy térképvázlatot, melyen a D. út (a 35. sz. főút) érintett szakasza látható. A térképen a Közútkezelő kézzel írott bejegyzésekkel rögzítette, hogy két 60-as sebességtábla határozza meg a legnagyobb megengedett sebességet mindkét irányból, ugyanakkor a térképen az is látszik, hogy azon az oldalon, amelyen a panaszos haladt (a D. út B. úti leágazása felé) egy benzinkút is található, melyhez mind a bevezető, mind az onnan kivezető út a D. úthoz csatlakozik. Abból az irányból, amerről a panaszos haladt, a benzinkútról becsatlakozó utat követően újabb sebességtábla nincs kitéve, tábla csak a benzinkút előtt határozza meg a megengedett legnagyobb sebességet.

IV.

1) A panaszos által előadott sérelmek kapcsán a Testületnek elsőként saját hatáskörét kellett vizsgálat alá vonnia.

A Rendőrségről szóló tv. 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben – a 46/A-46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést fogyanatosító rendőri szervhez vagy
 - b) kérheti, hogy – amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegeelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
- bírálja el.

A jogszabályhely alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat-csomag-, járműátvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos a rendőrök fent ismertetett intézkedését, illetőleg a rendőrök ennek során tanúsított megtévesztő magatartását, valamint a tájékoztatás téves és elégtelen voltát kifogásolta, amelyre a Testület hatásköre az Rtv. 92 § (1) bekezdés alapján megállapítható.

Ugyanakkor a Testületnek az idézett jogszabályi előírás alapján nincs hatásköre annak megállapítására, hogy a panaszos magatartásával valóban közigazgatási bírsággal sújtható jogsértést valószínű-e meg, továbbá arra sem, hogy a panaszossal szemben kiszabott közigazgatási bírságot felülbírálja.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, valamint XXVIII. cikkének (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát – az alábbiak szerint.

2) A panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok alapján tehát a Testület vizsgálta a közlekedésrendészeti intézkedés jogszerűségét és indokoltságát.

a) A rendőrség feladata az Rtv. 1. §-ának (1) bekezdése értelmében az Alaptörvényben meghatározott feladatok mellett a határforgalom ellenőrzése, a terrorizmus elleni küzdelem és az Rtv.-ben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés. A rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében (Rtv. 1. § (2) bekezdés 2. pont), közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el (Rtv. 1. § (2) bekezdés 4. pont).

Az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr a közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti. Erre való tekintettel a Testület megállapította, hogy a rendőrök jogszerűen kezdeményeztek intézkedést a panaszossal szemben, így tisztességes eljáráshoz való jogát eljárásukkal nem sértették.

3) A panaszos szerint az intézkedő rendőrök megfélemlítő környezetet teremtettek, annak érdekében, hogy mielőbb elismerje a szabályszegést.

A beadvány úgy fogalmaz, hogy a rendőrök egyike kilátásba helyezte: ha nem ismeri el a piros lámpán történt áthaladást, a közeli buszmegállóban állókat állítja tanúnak. A panaszost a rendőrök megállítása után meg sem hagyták szólalni, máris közölték vele, hogy a közeli buszmegállóban tartózkodók majd tanúskodnak, ha nem ismeri el a szabályszegést. Akkor és ott a panaszos fejében meg sem fordult, hogy ezt azok az emberek esetleg nem is tennék meg – vagy azért, mert nem látták az eseményeket, vagy mert nem akarnak tanúskodni. A panaszost véleménye szerint ezzel a rendőrök megfélemlítették, hiszen olyanra hivatkoztak, amiről nem voltak meggyőződve.

A Testület ezzel kapcsolatban felhívja a figyelmet az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésére, mely kimondja, hogy a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az intézkedő rendőrök nem cáfolták, hogy kilátásba helyezték a tanúk bevonásának lehetőségét, arra az esetre nézve, ha a panaszos a jogsértést nem ismeri el. A jelentés szerint a panaszos azon állítása, hogy a panaszost a rendőrök megpróbálták „rábeszélni a piros lámpán való áthaladásra” *[inkább az áthaladás elismerésére]*, nem igaz, viszont az autóbushoz megállóban álló tanú, L. Á. kezével mutatta, hogy remek a rendőri intézkedés, mivel ő is látta, hogy a jármű a tilos jelzésen haladt át.

Az Rtv. idézett 2. §-ának (1) bekezdése azzal, hogy kimondja, hogy a rendőrség feladata az, hogy védelmet, felvilágosítást, illetve segítséget nyújtson, maga után vonja, hogy a rendőr intézkedésével nem teremthet megfélemlítő légkört.

A Testület az ügy körülményeit egészében nézve arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrök kijelentése nem volt alkalmas arra, hogy a panaszosban félelmet keltsen. A rendőrök kijelentése nem arra vonatkozott, hogy amennyiben a panaszos a szabályszegést nem ismeri el „hamis tanúkat állítanak”, csupán azt közölték mintegy tájékoztatásképp a panaszossal, hogy az esetnek vannak szemtanúi, akik a közigazgatási eljárásba szükség esetén bevonhatók.

Mindezek alapján a Testület megállapította, hogy az intézkedő rendőrök sérelmezett kijelentése a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát nem sértette.

4) A panaszos véleménye szerint a rendőri intézkedés egésze megtévesztésen és félrevezetésen alapult.

E körben a Testület utal az Rtv. 24. § (1) bekezdés előírásaira, eszerint a rendőr köteles a feladat körébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

a) A Testület elsőként azzal a kérdéssel foglalkozott, milyen tájékoztatást kapott a panaszos a jelzőlámpa sárga jelzésén való áthaladásról.

A panaszos a beadvány szerint elismerte a sárga lámpán történt áthajtást, ami a valóságnak megfelelt, azonban a rendőrtől azt a tájékoztatást kapta, hogy a sárgán történt áthaladás is ugyanolyan szabálytalanság, mintha a piroson ment volna át. Később nézett utána, hogy a sárgán történő áthaladást már nem sújtja közigazgatási bírság, mint ahogyan a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) is a minél előbbi áthaladást írja elő, ha már biztonságosan nem lehet megállni.

A KRESZ 9. § (4) bekezdése szerint a járműforgalom irányítására szolgáló fényjelző készülékek fényjelzéseinek jelentése:

a) a kör alakú, valamint a kerékpárt ábrázoló zöld fény szabad utat jelez: ha jelzőtábla nem tiltja, az erre vonatkozó szabályok megtartásával egyenesen, valamint jobbra vagy balra bekanyarodva tovább szabad haladni;

b) a felfelé, illetőleg az oldalra mutató nyíl alakú zöld fény a jelzett irányban (irányokban) szabad utat jelez: a jelzett irányban (irányokban) tovább szabad haladni, bekanyarodás esetén a szabad jelzésen áthaladó gyalogosoknak elsőbbséget kell adni;

c) a kör alakú, valamint a nyilat vagy kerékpárt mutató folyamatos sárga fény a forgalom irányának megváltozását jelzi: az útkereszteződésnél - a kijelölt gyalogos átkelőhely, illetőleg a megállás helyét jelző útburkolati jel, ezek hiányában a fényjelző készülék előtt - meg kell állni; ha azonban biztonságosan megállni már nem lehet, az útkereszteződésen mielőbb át kell haladni;

d) a kör alakú, valamint a nyilat vagy kerékpárt mutató folyamatos piros fény a továbbhaladás tilalmát jelzi: a c) pontban meghatározott helyen meg kell állni;

e) a kör alakú, valamint a nyilat vagy kerékpárt mutató piros és sárga fény együtt a továbbhaladás tilalmát jelzi, és arról tájékoztat, hogy zöld fényjelzés következik;

f) a villogó sárga fény veszélyes helyre hívja fel a figyelmet: e helyen fokozott óvatossággal szabad továbbhaladni.

vizsgálja, pontosan milyen tájékoztatást nyújtottak a rendőrök a panaszosnak, illetve, hogy azt adott helyzetben helytállónak lehetett-e tekinteni.

A rendőrök jelentésükben rögzítették, hogy a járművezetővel közölték az intézkedés okát, tehát azt, hogy a fényjelző készülék tilos tiltó jelzésén áthaladt. A gépjármű vezetője a helyszínen elismerte a jogsértés tényét, így tájékoztatták arról, hogy ez milyen jogkövetkezménnyel jár. A sárga jelzéssel kapcsolatban semmilyen tájékoztatást nem adtak a panaszos részére a közigazgatási eljárással kapcsolatosan, mivel annak megsértése nem közigazgatási eljárás hatáskörébe tartozik. A panaszossal csak annyit közöltek, hogy a sárga jelzésen való áthaladás szabálysértés és „nem közigazgatási bírság hatálya alá tartozik”.

A rendőri jelentések szerint tehát a panaszos készségesen elismerte, hogy a fényjelző készülék tilos jelzésén haladt át, őt a rendőrök nem vezették félre, csupán annyit közöltek vele, hogy a sárga jelzésen való áthaladás szabálysértésnek minősül. A panaszos a tájékoztató aláírásával is elismerte a piros jelzés figyelmen kívül hagyását, tudta, mit ír alá, őt senki sem tévesztette meg. Ezzel szemben a panaszbeadvány azt sugallja, hogy a panaszos a sárga lámpán való áthaladást ismerte el, és csak azért hagyta bekarikázni a KRESZ 9. §. (4) bekezdés d) pontjában foglalt rendelkezések megsértését, mert a rendőrök őt úgy tájékoztatták, hogy ugyan arról van szó.

A Testület meggyőződése szerint a rendőri tájékoztatás tartalmának valóban elsődleges jelentősége volt a szabályszegés elismerése szempontjából. A tájékoztatás mibenlétét illetően ugyanakkor az intézkedő rendőrök és a panaszos nyilatkozata teljes ellentmondásban állt egymással. Mivel olyan bizonyíték, amely alkalmas lett volna arra, hogy pontosan tisztázza, mit mondtak az intézkedő rendőrök a panaszosnak, milyen következményekkel jár az általa elismert normasértés, és mi az amit elismer a nyomtatvány aláírásával, a Testület nem tudta tisztázni a tájékoztatás jogszerűségét.

Mindezek alapján a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

b) A panaszos sérelmezte továbbá, hogy amikor a rendőr a bírságról szóló csekket átadta, és vele a tájékoztatót aláíratta, a panaszos kérdésére (miszerint mi a teendő a hatvanas táblánál, tekintve, hogy annyiival nem lehet biztonságosan megállni a sárgánál), a rendőr közölte, hogy a szóban forgó szakaszon ötven kilométer a sebességhatár. A panaszos szerint ez nem igaz.

Az intézkedő rendőrök jelentésükben egyértelműen rögzítették, hogy az úton egyébként a megengedett sebesség 50 km/h, tehát a panaszos állítása valótlan.

A sebességhatár tisztázása érdekében a Testület megkereste a Közútkezelőt, amely az alábbiakról tájékoztatta. Az elektronikus úton megküldött térképvázlaton látható a D. út azon szakasza, amelyen a panaszos haladt. A térképen látható, hogy két 60-as jelzőtábla határozza meg a megengedett legnagyobb sebességet mindkét irányban. A D. út B. úti leágazása felé, amerre a panaszos haladt, egy benzinkút található, melyhez mind a bevezető, mind a kivezető út a D. úthoz csatlakozik. Abból az irányból, amerről a panaszos haladt, a benzinkútról becsatlakozó utat követően újabb sebességtábla nincs kitéve, tábla csak a benzinkutat megelőzően határozza meg a megengedett legnagyobb sebességet.

A Testület a tájékoztatás helyességének megítéléséhez a KRESZ alábbi rendelkezéseit látja szükségesnek felhívni.

A KRESZ 13. §-ának (1) bekezdése sorolja fel az utasítást adó jelzőtáblákat. A „sebességkorlátozás” jelzőtábla a d) pont alatt szerepel; a tábla azt jelzi, hogy az úton a táblán megjelöltnél nagyobb sebességgel haladni tilos.

A táblák hatályát ugyanezen szakasz (6) bekezdése rendezi, amely szerint „az (1) bekezdés c)-g) pontjában említett jelzőtábla hatálya a táblánál kezdődik és a következő útkereszteződés kezdetéig tart, kivéve, ha a jelzőtábla alatt elhelyezett kiegészítő tábla ennél rövidebb távolságot jelöl meg, vagy a (7) bekezdésben említett jelzőtábla a tilalmat előbb feloldja.

A KRESZ 1. sz. függelékének a) pontja szerint út „a gyalogosok és a közúti járművek közlekedésére szolgáló közterület (közút), illetőleg magánterület (közforgalom elől el nem zárt magánút)”. A függelék k) pontja szerint útkereszteződés „két vagy több útnak azonos szintben való kereszteződése, egymásba torkollása, illetőleg elágazása”.

A KRESZ 26. §-ának (1) bekezdése szerint az egyes járművekkel – ha a KRESZ másként nem rendelkezik – legfeljebb a következő sebességgel szabad közlekedni:

„a) ¹⁹⁰ személygépkocsival, motorkerékpárral, 3500 kg megengedett legnagyobb össztömeget meg nem haladó gépkocsival

aa) autópályán 130 km/óra,

ab) autóúton 110 km/óra,

ac) lakott területen kívül egyéb úton 90 km/óra,

ad) lakott területen 50 km/óra.”

Az idézett jogszabályi rendelkezések és a megküldött térképvázlat alapján a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a rendőr tájékoztatása a sebességhatárt illetően helytálló volt. A panaszos a D. úton haladt a B. úti kereszteződés felé. Sebességét a benzinkút eléréséig a kihelyezett 60-as sebességtábla határozta meg, a benzinkút felé elágazó, feltehetőleg közforgalom elől el nem zárt magánút azonban útkereszteződésnek minősül, mely a kihelyezett jelzőtábla hatályát feloldotta, így a személygépkocsikra lakott területen egyébként irányadó 50 km/h-s sebességhatár volt irányadó.

A Testület a fentiek alapján tehát megállapította, hogy az érvényben lévő legnagyobb megengedett sebességgel kapcsolatban nyújtott tájékoztatás helytálló volt, így a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát nem sértette.

5) A panaszos sérelmezte továbbá, hogy a bírságról szóló tájékoztatóból nem kapott példányt, csak aláírták vele, egy fénymásolatért napokkal később kellett bemennie a kapitányságra.

A Kkt. 21/B. §-ának (3) bekezdése értelmében „a 20. § és a 21. § alkalmazása során a jogszabályban meghatározott formanyomtatvány alkalmazásával, a gépjármű nyilvántartásba vétele szerinti állam valamely hivatalos nyelvén tájékoztatni kell az üzembentartót az elkövetett szabályszegésről, az érintett gépjármű adatairól, a szabályszegés miatt megállapított pénzbírság összegéről, a befizetési határidőről, az e törvény szerinti kimentési okokról és azok igazolásának módjáról és határidejéről, az eljáró hatóság megnevezéséről és címéről, valamint a jogorvoslat lehetőségéről vagy annak hiányáról”.

A Kkt. 20. § (1) bekezdésének k) pontja szerint a Kkt.-ben, valamint külön jogszabályban és közösségi jogi aktusban a közúti közlekedés szabályok közül a járműforgalom irányítására

szolgálo fénnyelző készülék jelzéseire vonatkozó rendelkezések megsértői bírság fizetésére kötelezhetők [(kc)].

A Kkt. 20. §-ának 4a) pontja szerint a közúti forgalomban történő ellenőrzés során, ha a 20. § (1) bekezdés k) pontjában meghatározott szabályszegést elkövető személye a helyszínen megállapítást nyer, a hatóság eljáró tagja határozathozatal nélkül szabja ki a bírságot, és döntését közli az elkövetővel. Ha az elkövető a jogsértés tényét nem vitatja, a döntéssel szemben fellebbezésnek nincs helye, amelyről az ügyfelet a helyszínen tájékoztatni kell. Ugyanezen szakasz (9) pontja kimondja, hogy a jármű vezetőjét a külön jogszabályban foglaltak szerint írásban tájékoztatni kell magyar, angol, német vagy orosz nyelven a (4a) bekezdés szerint kiszabott bírságról (...), továbbá a bírságolási eljárás lefolytatására vonatkozó jogszabályi rendelkezésekről.

Az egyes közúti közlekedési szabályokra vonatkozó rendelkezések megsértésével kapcsolatos bírságolással összefüggő hatósági feladatokról, a bírságok kivetésének részletes szabályairól és a bírságok felhasználásának rendjéről szóló 42/2011. (VIII. 11.) NFM rendelet 3. sz. melléklete rögzíti a helyszíni bírságról szóló tájékoztató tartalmát, egyúttal a rendelet 7. §-ának (1) bekezdése írja elő a tájékoztató használatát. A hivatkozott rendelkezés szerint a helyszínen kiszabott bírságról a 3. mellékletben meghatározott tartalmú tájékoztatót 2 példányban kell kiállítani.

Az idézett jogszabályi rendelkezések előírják, hogy a bírság kiszabásáról szóló tájékoztatót két példányban kell kiállítani, és az ügyfelet írásban kell tájékoztatni, tehát a tájékoztató egy példányát őt illeti.

Az intézkedő rendőrök álláspontja szerint a panaszos e tájékoztatót átvette, és a tájékoztató átvételét aláírásával igazolta. A rendőrkapitányság közlekedésrendészeti fővizsgálója ugyanakkor jelentésében megerősítette, hogy egy férfi (feltehetően a panaszos) a rendőrkapitányságon megjelenve előadta, hogy néhány nappal korábban bírságot szabtak ki vele szemben, melynek során a helyszínen kitöltöttek egy jegyzőkönyvet, de nem tudja, mit írt alá. A férfi ezzel kapcsolatban szeretett volna információt kérni, és kérdésre arról is beszámolt, hogy az iratról az intézkedés során nem kapott másolatot.

A Testület rendelkezésére bocsátott iraton a panaszos aláírásával igazolta a tájékoztató egy példányának átvételét. A Testület ezzel kapcsolatban azonban szükségesnek látja felhívni a figyelmet arra, hogy az irat indigóval készül két példányban, így azt (hogy rajta legyen az intézkedés alá vont személy aláírása) nyilvánvalóan még azelőtt kell aláírni, hogy a dokumentum tényleges átadása megtörténne. Mivel így elképzelhető annak lehetősége, hogy a panaszos az átvétel tényét igazolva aláírta a tájékoztatót, ugyanakkor azt a rendőrök az aláírást követően elmulasztották kezébe átadni, a Testület nem tekintette az aláírás tényét a rendőrök előadását kétségtelenül alátámasztó körülménynek.

Mivel az intézkedő rendőrök és a panaszos állításai között húzódó ellentmondást a Testület rendelkezésére álló bizonyítékok megnyugtatóan feloldani nem tudták, ezért a Testület nem juthatott más következtetésre, minthogy a panaszos jogorvoslathoz való alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

V.

A Testületnek hatásköre hiányát kellett megállapítania azon kérdést illetően, hogy a panaszos magatartásával valóban közigazgatási bírsággal sújtható jogsértést valósított-e meg, illetve hatáskör hiányában a kiszabott bírságot sem bírálhatta felül. A Testület kimondta, hogy a rendőrök jogszerűen kezdeményeztek intézkedést a panaszossal szemben, így tisztességes eljáráshoz való jogát eljárásukkal nem sértették. A Testület arra meggyőződése szerint azzal, hogy a rendőrök a panaszost figyelmeztették a tanúk bevonásának lehetőségére, nem teremtettek megfélemlítő környezetet, így kijelentésükkel a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát nem sértették. A sárga lámpán való áthaladással kapcsolatban nyújtott tájékoztatást illetően a Testület nem tudta feltárni, pontosan mi hangzott el, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható – az érvényben lévő sebességhatárral kapcsolatban adott tájékoztatást viszont a Testület helytállónak találta, így ebben a vonatkozásban a tisztességes eljáráshoz való jog nem sérült. Tekintettel arra, hogy a rendőrök és a panaszos előadása egymásnak ellent mondott abban a kérdésben, hogy valóban átvette-e a panaszos a bírság kiszabásáról szóló tájékoztatót, a Testület nem juthatott más következtetésre, minthogy a panaszos jogorvoslathoz való alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

A Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az Rtv. 93. §. /2/ bekezdése alapján az intézkedést foganatosító szervek vezetőihez áttette.

Budapest, 2013. október 22.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag